

Bronhoskoopia roll kopsupõletiku diagnostikas ja ravis.

Olustvere 2012

Kopsupõletiku diagnostika

- Bronhoskoopial ei ole võimalik kopsupõletikku diagnoosida, kuid võib anda vastuse küsimusele: miks põletik ei parane?
- Võimalik hinnata visuaalselt põletiku olemasolu alumistes hingamisteedes
- Normilähedane leid bronhoskoopial ei välista infektsiooni alveolaartasandil
- Abistav meetod kopsupõletiku tekitaja isoleerimisel

Bronhoskoopia näidustused

- Vereköha
- Häälepaela parees ja stridoroosne hingamine
- Kahtlus bronhi kartsinoomile
- Kopsu perifeerne ümarvari või ebaselge etioloogiaga infiltraat
- söögitoru, kilpnäärme, kõri malignsete haiguste leviku hindamine
- Kartsinoomi raviefekti hindamine, järelkontroll

Bronhoskoopia näidustused

- Ebaselge etioloogiaga pikaajaline ravile allumatu köha
- Korduvad põletikud samas kopsu segmendis või sagaras
- Mikrobioloogilise materjali selektiivne võtmine kopsuinfektsioonide korral
- Ebaselge etioloogiaga interstitsiaalset tüüpi kopsuhaigus (kahtlus alveoliidile, bronhioliidile, granulomatoossele protsessile)

Bronhoskoopia näidustused

- Rindkere trauma
- Kopsu lobaare kollaps
- Võõrkeha kahtlus hingamisteedes
- Mediastiinumi mass, rindkeresiseste lümfisõlmede suurenemine
- Kopsude transplantatsiooni järgselt anastomooside ja äratõuke reaktsiooni hindamine
- Terapeutiline bronhoskoopia

Keskkonnatekkene kopsupõletik

- Bronhoskoopia ei ole üldjuhul näidustatud
- Ravi empiiriline või vastavalt eelnenud mikrobioloogiliste uuringute tulemustele
- Ravi hilisem korrigeerimine tuginedes uute külvide vastustele

Mitteparanev kopsupõletik

Bronhoskoopia

- Võimaldab otse juurdepääsu alumistele hingamisteedele
- Ülemiste hingamisteede läbimisel kontaminatsiooni oht
- Lidokaiini kasutamine lokaalse anest. – aspiraati sattumine pärsib *S. pneumoniae* kasvu
- aspiraat kindlast sagarast või segmendist – valik Rõ/KT alusel või bronhoskoopial visuaalselt hinnates

Kas teha bronhoskoopia?

- Keskkonnatekkese kopsupõletiku radioloogilise leiu taandumine sõltub mitmetest faktoritest (haigustekitaja, kaasnevad haigused, vanus jne.).
- Üldjuhul taandub rõ leid 2/3 juhtudest vähemalt 6 nädala jooksul.
- Kui on kahtlus maligne haigusele, siis bronhoskoopia on kõrge diagnostilise väärtusega

Väga olulised on diagnostilised hüpoteesid ja eesmärgid!

What other invasive techniques for normally sterile specimens can be useful in the laboratory diagnosis of pneumonia?

- Bronchoscopic protected specimen brush (PSB) and bronchoalveolar lavage (BAL) and quantitative endotracheal aspirates (QEA): BAL should be the preferred technique in non-resolving pneumonia [A3].

Woodhead et al. Guidelines for adult LRTI

Bronhoalveolaarlavaaz (BAL)

Bronhoskoobi distaalne ots viiakse võimalikult sügavale segmendi või subsegmendi bronhi ja teostatakse lavaaz 100-200ml füsioloogilise lahusega.

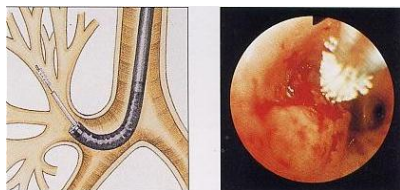
Aspiraat peaks sisaldama alveolaartasandilt pärit materjali. 1 ml aspiraadis 1mlj. alveoolist pärit materjal.

Aspiraadi transport laborisse soovitatavalt poole tunni jooksul

Materjali võtmine kaetud harjaga PSB - protected specimen brush

- Bronhoskoop viiakse vastava segmendibronhi suudmesse
- Kahekordselt kaetud harjaga kanüül viiakse 3 cm edasi bronhoskoobi distaalsest otsast
- Polüetüleenglükool korgiga kaetud sisemine kanüül lükatakse perifeersemale, millest omakorda väljuv hari pistetakse sekreedi sisse
- Hari ja kanüülid tõmmatakse tagasi üksteise sisse
- Hari koos sekreediga eemaldatakse steriilsete instrumentidega ja saadetakse mikrobiol. külviks

Materjal harjaga

Bronhoskoopia tulemused mitteparaneva kopsupõletiku korral

- Kartsinoom (sageli radioloogiliselt pneumoonia infiltraati meenutav bronhioloalvelaarne Ca)
- Tuberkuloos
- Seeninfektsioon (aktinomükoos, aspergilloos, krüptokokkoos)
- Eosinofiilne pneumoonia
- *P. carinii* poolt tekitatud põletik
- Enamuse haigete diagnoosiks jääbki keskondatekkene kopsupõletik ja teatud juhtudel on vajalik kopsubiopsia (COP, vaskuliidid, granulomatoossed protsessid)

Immuunkomprimeeritud patsient

- Haigustekitajad tavapärasest erinevad (*P. carinii*, CMV, H. simplex, seened)
- Bronhoskoopial võetud materjal oluliselt informatiivsem võrreldes indutseeritud rögaga (Huang L, et al.)
- HIV infektsiooni korral lavaazi ja biopsia väärtus üle 90% *Pneumocystis carinii* määramisel (metaanalüüs Cruciani, et al.)
- Materjali võtmiseks kasutatakse peamiselt spetsiaalseid kaetud harjasid ja bronhoalveolaarlavaazi (BAL).

Meetodid

- BAL ja mikrobiol. külv kaetud harjaga võrdselt efektiivsed

- Michaud, Suzuki, and Harbarth AJRCCM
- Boersma et al.

- BAL efektiivsem kui materjali võtmine kaetud harjaga

- Atul C. Mehta et al.

Bronhoskoopia intensiivravis

- Kopsupõletik on üks sagedamini esinevaid tüsistusi intensiivravis -VAP
- Bronhoalveolaarlavaaz juhital ventilatsioonil olevatel haigetel on enamasti ohutu
- Eelistatult teha enne AB ravi vahetust või 24 jooksul peale ravi vahetamist
- Omab tähtsust kriitiliselt haigete alumiste hingamisteede infektsioonidega patsientidel: bronheктаaside, kopsuabstsessi, kroonilise obstruktiivse kopsuhaiguse ägenemise korral

Bronhoskoopia intensiivravis

- Kopsupõletik ja probleemid ventilatsiooniga
- Endotrahheaalne aspiratsioon (suurte hingamisteede kolonisatsiooni probleem)

